

Door: Leo Meewisse - Alles over smeermiddelen

Er zijn vele soorten smeermiddelen en ook verschillende manieren om ze toe te passen. Deze hebben allemaal verschillende eigenschappen en het is dan ook best wel lastig om meteen een goede keuze te maken. Om je rijwiel soepel te laten rijden en de levensduur zo lang mogelijk te houden moet je de juiste keuze maken.

Toepassingen: Een erg populaire manier van smeren is de spuitbus. Daarmee spuit je op de pion terwijl je de ketting er door laat draaien. Het smeermiddel is dan meteen goed verdeeld en de onderdelen zijn beschermd tegen roest. Het nadeel is dat een deel van de spuitkegel op drift raakt en terecht komt waar het schadelijk is. In het milieu dus en als je niet uitkijkt ook op je onderdelen die belangrijk zijn bij het remmen. Dit moeten we niet willen. Het alternatief is het "druppelflesje". Dit werkt buitengewoon simpel en het smeermiddel komt alleen terecht waar je het nodig hebt. Je zet de versnellingen in een stand dat de ketting recht loopt en draait 'm achteruit. Je houdt het flesje horizontaal met de tuit op de ketting, vlak voor de derailleur. Als de ketting goed draait houd je het flesje schuin op z'n kop en knijp je er voorzichtig in. Je ziet dat de ketting de vloeistof van het tuitje meeneemt en dan komt het precies terecht waar we het willen hebben. Vooraf kan je nog wat druppeltjes toepassen op de derailleur wielletjes en alle scharnierpunten. De asjes van de ketting moeten goed gesmeerd zijn en verder moet de ketting droog zijn, omdat er anders gemakkelijk vuil aan gaat kleven. Zeker als je met olieachtige middelen smeert.

Middelen:

Er zijn diverse soorten smeermiddelen in de handel en deze hebben allemaal verschillende eigenschappen. Er zijn drie hoofdgroepen; olie (waaronder teflon en siliconenspray) vet en wax. Fabrikanten plaatsen altijd wel een gebruiksaanwijzing op de producten, maar wat er in zit is meestal uiterst vaag. Ze bevatten vaak schadelijke stoffen zoals; polymeren of siliconen en natuurlijk minerale oliën. Het is dus zaak er zorgvuldig mee om te gaan.

Vet: zit op je ketting als je die nieuw koopt. De fabrikanten doen dat om het product te beschermen tegen eventuele roest en om het van een eerste consistente smering te voorzien. De kettingen zijn gedoopt in verhit vet zodat het mooi doordringt en uitvloeit in een dun laagje en bij afkoeling blijft het mooi zitten. Je kunt er zo mee wegrijden. Er blijft gemakkelijk vuil aan kleven en is dus ook niet ideaal.

Olie: smeert best goed zolang het er op zit, maar neemt ook het meeste vuil op. Het wordt een vieze kledderzooi op je ketting.

Kruipolie: is zeer geschikt om op je schoenplaatjes te doen als ze versleten zijn en ze er af moeten. Doe het er eerst op en laat intrekken. Als je inbussleutel doordraait krijg je het plaatje niet meer los en moet je de slijptol hanteren. Gebruik bij het monteren de hieronder beschreven wax met grafiet.

Teflon(spray): is misschien wel het meest gebruikt. Smeert uitstekend, blijft vloeien, maar is niet regenvast en bij het mountainbiken na de eerste plas water of een modderpassage vrijwel meteen vervangen door modder. Nou is modder ook behoorlijk glad spul weten we, maar absoluut ongeschikt om je ketting mee te smeren. Op de racefiets met mooi weer is het wel bruikbaar. Maar we fietsen niet alleen bij mooi weer met een droog wegdek.

Siliconen(spray) werkt vergelijkbaar als teflon maar is wel behoorlijk toxisch.

Wax! Dit is een zeer consistent smeermiddel. Er bestaan diverse soorten waxen. Het is bekend in de skisport (langlaufen) dat je de latten moet laten waxen, dan glijdt het pas goed. Het is ook verkrijgbaar als smeermiddel op je ketting. Het is dan vloeibaar gemaakt met alcohol of het is een emulsie. Dit laatste is op waterbasis.

Het is gemakkelijk toe te passen maar het is wel raadzaam om je ketting eerst te ontvetten, anders komen de goede eigenschappen niet tot hun recht. Ook is het raadzaam om bij vervangen niet de aller-goedkoopste ketting aan te schaffen, maar te kiezen voor een type dat enige bescherming biedt tegen roesten. Dit omdat je de ketting alleen smeert op de asjes en 'm verder droog houdt.

Na het aanbrenge zal het vloeimiddel verdampen en dan heeft de ketting een droge smering die niet zo maar wegspoelt. De ketting kan bij het mountainbiken nog steeds vuil worden maar de smering wordt niet verdrongen. Wax wordt te koop aangeboden onder meerdere merknamen.

Een goede is Supreme Black omdat het ook nog grafiet(koolstof) bevat. Het grafiet (koolstof) in dit smeermiddel versterkt de eigenschappen en is ook al sinds mensenheugenis in gebruik in de wapenindustrie.

Helaas is dit middel tijdelijk niet meer verkrijgbaar. Een ander goed product is SQUIRT LUBE of PEDROS ICE WAX. Deze zijn beschikbaar in druppelflesjes. Het zijn witte vloeibare emulsies. Beiden biologisch afbreekbaar en gemakkelijk toe te passen. Zie hierboven bij "toepassingen".

Twee kettingen

Een laatste tip is om met twee kettingen te gaan rijden en deze regelmatig om te wisselen. Een ketting wordt door de toch optredende slijtage langer en begint dan de tandwielletjes op te vreten. Met twee kettingen vertraag je dit proces aanzienlijk. Bovendien geeft dat "afslippen" van je tandwielen extra weerstand en daar hadden we die dure fiets niet voor aangeschaft. Kettingen kun je met een zogenaamde "missing link" gemakkelijk afnemen.

Je hangt ze naast elkaar aan twee spijkertjes en je kiest steeds voor de kortste. Wel elke 5 trainingen verwisselen! De tijd dat ik elke winter twee kettingen met bijbehorende tandwielen versleet ligt achter mij.